

Hódmezővásárhelyi Unitárius Templom ^[1]

Groups audience:

[Magyar Nemzeti Levéltár Csongrád Megyei Levéltára](#) ^[2]

Hódmezővásárhelyen az unitarizmus újbóli életre kelése 1879. tavaszán kezdődött. Ekkor néhány evangélikus és református földműves, iparos és tisztviselő kilépett addigi egyházából és foglalkozni kezdett az unitárius vallás felvételével. Ők lettek az első tanítványok. Tanítójuk egy erdélyi unitárius, Nagy Tamás polgári iskolai tanár lett. 1879-ben a hívek száma annyira gyarapodott, hogy megalapították a fiók egyházközséget. Új állásfoglalásuk után sok szenvedésen mentek keresztül a közösség tagjai. Főleg azok az emberek, akik elsőként tértek az új vallásra.

Az első istentiszteletet 1880. május 17-én tartotta meg Nagy Lajos kolozsvári esperes. Az esemény híre futótűzként terjedt a városban. Az érdeklődők száma nagy volt. Az istentiszteleteket a felső népiskolában, később a leányiskola egyik termében tartották meg. A termet Takó Ferenc igazgató bocsátotta a rendelkezésükre, amiért a városi közgyűlésen felelőségre is vonták. A gyűlésen már - már leszavazták az igazgató eljárását, amikor az unitáriusoknak váratlanul szószólója akadt, Kovács József téglagyáros személyében, aki római katolikusként pártjukat fogta, és határozott hangon jelentette ki, hogy "az unitárius vallás a legtisztább és legérthetőbb vallás lévén, emberiség tekintetéből helyes volt a terem istentisztelet céljára való átadása."

Kezdetben, évente csak három alkalommal tartottak istentiszteletet, 1884-ben pedig tizenkettőre növelték. Derzsi Károly budapesti lelkész volt a beszolgáló. A református egyház presbiteri gyűlésén, 1883-ban élesen kikeltek az ellen, hogy Derzsi Károly eltéríti a más egyházak híveit. Jelen volt ezen a gyűlésen Nagy Sándor főkapitány is. Az egyik szónok a szemére vetette, hogy Derzsi lázít és izgat s a rendőrség nem tesz ellene semmit. A főkapitány válasza a következő volt: "Tudom kötelességemet, de amit az unitárius lelkész végez, nem izgatás, a gondolat és meggyőzés szabadsága, amit tiszteletben kell tartanom!"

Az egyházközség fejlődésének lendületet adott az az örvendetes esemény is, amikor Kovács József az egyházközség nagynevű pártfogója és támogatója, 1890. június 21-én családjával együtt az unitárius vallást felvette. Az ő belépésével kezdődött meg az egyházközség életében az építkezések kora.

Az első unitárius imaház és iskola 1891-ben nyitotta meg kapuit.

A második nagy építkezés során 1910-ben épült fel a templom - csúcsíves gót stílusban, a város által adományozott 590 négyszögöl telken. A 32 méter magas tornyú templom a legelső teljesen felszerelt unitárius templom volt Magyarországon.

A templom felszentelésére rendezett ünnepséget a "Hódmezővásárhely" című lap a következő szavakkal méltatta: "Az egész ünnepség meleg, fenségesen szép volt. Vásárhely közönsége büszkén emlékezhet e napra, mert megmutatta, hogy itt a tíz templomban csak egy Isten, a szeretet Istenét imádja minden felekezeti népe, mely összeforrasztja, és egyé teszi a magyart. Ezt a tanulságot vitték szerte az országba a vendégek s ennek a felemelő tudata maradt bent a mi lelkeinkben!"

A harangot a soproni Saltenhoffer-cég öntötte.

Az I. világháború megtépázta az egyházközséget. A templom megmaradt, de a harangot és az orgonásipok egy részét a hadsereg elvitte.

Az 1920-as években azonban új élet serkent. Új harangot öntettek, a hiányzó orgonasípokot is pótolták. Az egyházközség anyagi megszilárdítására 60 hold földbirtokot vásároltak. Bíró Lajos lelkész vezetésével újra megindult az egyházközség fejlődése. Missziós tevékenysége kiterjedt a szomszédos városokra: Szegedre, Békésre, Békéscsabára, Gyulára, és Orosházára. Minden törekvése, arra irányult, hogy az egyik népesebb szórványban Orosházán templomot építsen. Tervének megvalósítását a II. világháború kirobbanása megghiúsította.

Az egyházközség 1957-ben elveszítette földbirtokát s ettől kezdve papjai megélhetési gondokkal küzdöttek.

1977-ben eladták az orgona lelkét képező sípokot a zeneiskolának, hogy a pénzből megjavíthassák a templom beszakadással fenyegető tetőszerkezetét. Az 1980-as évek végén az orgona eladott sípjait az egyházközség visszavásárolta és megkezdte a felújítását.

Cím: 6800 Hódmezővásárhely, Völgy u.

Forrás:

<http://www.unitarius.hu/Hodmezovasarhely/hodtort.html> [3]

<https://intezmeny.hodmezovasarhely.hu/images/egyesuletek/egyhazak/unitar...> [4] - index kép

<http://www.unitarius.hu/Hodmezovasarhely/2009/index.htm> [5] - fotók

<https://www.youtube.com/watch?v=cRBZvHePFn4> [6]

Kategória:

[Templomok](#) [7]

Index fotó:

Rövid leírás:

A hívek számával arányos, nem nagy méretű templom északi-déli tájolású, jól érvényesül a Völgy

utca kettéágazó szakaszában. 1910-ben közadakozásból, 55 ezer koronából épült. A legtöbbet, 2900 koronát egy helyi téglagyáros tette a közösbe. 2009-ben a belsejét varázsolták újjá. Az ablakokat egy négyzetméternyi minta után, az eredeti állapotba állították vissza, a két befalazottat is kibontották.

Engedélyezés a főoldalra:

Engedélyezve

Település:

[Hódmezővásárhely](#) [8]

Az építés éve:

1910

Tervező:

Kruzslicz Károly építész

Orgonájának adatai:

Rukovina János szegedi műorgona-építő építette

Örökség fotók:

2017. Copyright - MNL

Source URL: http://reformacio.mnl.gov.hu/orokseg/hodmezovasarhelyi_unitarius_templom

Hivatkozások

- [1] http://reformacio.mnl.gov.hu/orokseg/hodmezovasarhelyi_unitarius_templom
- [2] <http://reformacio.mnl.gov.hu/csml>
- [3] <http://www.unitarius.hu/Hodmezovasarhely/hodtort.html>
- [4] https://intezmeny.hodmezovasarhely.hu/images/egyesuletek/egyhazak/unitarius_templom.JPG
- [5] <http://www.unitarius.hu/Hodmezovasarhely/2009/index.htm>
- [6] <https://www.youtube.com/watch?v=cRBZvHePFn4>
- [7] http://reformacio.mnl.gov.hu/epitett_orokseg/templomok
- [8] http://reformacio.mnl.gov.hu/telepulesek/hodmezovasarhely_0